

IVERKSETTINGSBREV

TIL

FORSVARETS MILITÆRE ORGANISASJON

FOR

GJENNOMFØRINGSÅRET 2006

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Overordnede føringer.....	- 5 -
1.1.	Innledning	- 5 -
1.2.	Henvisninger.....	- 5 -
1.3.	Overordnede omstillingsmål.....	- 6 -
1.4.	Økonomisk-administrative mål for langtidsperioden 2005–2008	- 7 -
2.	Hovedretningslinjer for virksomheten i 2006	- 7 -
2.1.	Prioriteringer	- 7 -
2.2.	Forsvarets styrkestruktur.....	- 8 -
2.3.	Operativ virksomhet	- 9 -
2.4.	Styrkeproduksjon	- 10 -
2.5.	Personell.....	- 11 -
2.6.	Økonomisk-administrative forutsetninger og mål for IVB 2006	- 12 -
3.	Hovedmål for virksomheten i 2006	- 13 -
3.1.	Strategisk målbilde for forsvarssektoren.....	- 13 -
3.2.	Strategisk målbilde for FMO med mål og resultatkrav.....	- 13 -
3.3.	Øvrige oppdrag og føringer.....	- 25 -
4.	Økonomi	- 27 -
4.1.	Budsjettramme 2006	- 27 -
4.2.	Grunnlag for budsjettet.....	- 27 -
4.3.	Kapittel 1720	- 29 -
4.4.	Kapittel 1725	- 29 -
4.5.	Kapittel 1731	- 30 -
4.6.	Kapittel 1732	- 30 -
4.7.	Kapittel 1733	- 30 -
4.8.	Kapittel 1734	- 30 -
4.9.	Kapittel 1735	- 30 -

4.10.	Kapittel 1740	- 30 -
4.11.	Kapittel 1760	- 31 -
4.12.	Kapittel 1790	- 31 -
4.13.	Kapittel 1791	- 31 -
4.14.	Kapittel 1792	- 32 -
4.15.	Kapittel 1795	- 32 -
4.16.	Administrative fullmakter.....	- 32 -
4.17.	Merinntektsfullmakt	- 32 -
4.18.	Statushevende tiltak vernepliktige	- 33 -
4.19.	Fullmakter vedrørende førstegangstjenesten.....	- 33 -
5.	Ledelse og styring.....	- 33 -
5.1.	Innledning	- 33 -
5.2.	Proaktiv risikostyring.....	- 34 -
5.3.	Status og avviksrapportering.....	- 34 -
5.4.	Måloppfølging.....	- 34 -
5.5.	Forsvarssjefens årsrapport (FÅR)	- 35 -
5.6.	Resultat- og kontrollrapport 1 og 2 (RKR 1 og 2)	- 36 -
5.7.	Månedsrappporter.....	- 36 -
5.8.	Ad hoc-rapportering	- 37 -
5.9.	Investeringsrapportering.....	- 37 -
5.10.	Etatsstyringsmøter	- 38 -
5.11.	Særlige innspill med egne tidsfrister	- 38 -
6.	Budsjettgrunnlag 2007	- 39 -

VEDLEGG:

- A: Økonomi
- B: Operativ struktur og beredskapskrav (gradert, sendes separat)
- C: FSJs øvingsprogram (gradert, sendes separat)
- D: Materiellplan (gradert, oversendes i januar)
- E: EBA-plan (gradert, sendes separat)
- F: NATO styrkemål (gradert, sendes separat)
- G: Andre oppdrag og -tiltak
- H: Gjennomføringsdirektiv for operasjoner i utlandet i 2006 (gradert, sendes separat)
- I: Budsjettgrunnlag 2007 (gradert, oversendes i månedsskiftet januar/februar)

IVERKSETTINGSBREV FOR FORSVARETS MILITÆRE ORGANISASJON FOR BUDSJETTÅRET 2006

1. Overordnede føringer

1.1. Innledning

Iverksettingsbrev (IVB) for 2006 fra Forsvarsdepartementet gir de overordnede føringene for Forsvarets militære organisasjon (FMO) for virksomhetsåret 2006.

Virksomhetsåret 2006 utgjør det andre året i planperioden 2005–2008, med overordnet vekt på modernisering og omstilling av Forsvaret i tråd med mål og tiltak skissert i Iverksettingsbrevet for langtidsperioden 2005–2008 (IVB LTP). Der hvor ikke annet er presisert nærmere vises det til føringene i IVB 2005-2008.

Iverksettingsbrevet for 2006 gir rammer som forsvarssjefen og FMO skal holde seg innenfor ved løsning av pålagte oppgaver og oppdrag i 2006. Oppfølgingen av iverksettingsbrevet vil skje gjennom den løpende styringsdialogen, formelt gjennom etatsstyringen og etatsstyringsmøtene. Etatsstyringen skal følge opp eventuelle vesentlige avvik i forhold til måloppnåelse eller andre forhold. Krav til rapportering er nærmere omtalt i kapittel 5 – ledelse og styring.

Iverksettingsbrevet er bygget opp etter den justerte måten FMO er tenkt styrt på, det vil si:

- Gjennom et revidert og betydelig forenklet strategisk målbilde. FSJs forslag til nytt strategisk målbilde for FMO er med mindre justeringer lagt til grunn.
- Styringsparametere knyttet til strategisk målbilde. Arbeidet med utdypning av det strategiske målbildet pågår, og målkortene med spesifisering av styringsparametere, risikofaktorer og eventuelle risikoreduserende tiltak er ennå ikke ferdig utarbeidet.
- Alle tiltak/initiativ er knyttet til styringsparameterene, og er direkte rettet inn mot å lukke gap mellom ønsket og faktisk tilstand.

I kapittel 4 og 5 gir dokumentet føringer for økonomien innenfor de enkelte kapitler, og krav og syklus for rapportering, mens kapittel 6 gir en beskrivelse av prosessen for budsjettet for 2007.

I og med at det foregår en rekke arbeider i regi av FSJ for å balansere oppgaver, struktur og ressurstilgang på kort og noe lengre sikt, vil presiseringer, endringer og tillegg (PET) bli sendt ut fortløpende.

1.2. Henvisninger

I tillegg til IVB LTP henvises det til:

- Reglement for økonomistyringen i staten (Reglementet) og bestemmelser for økonomistyringen i staten (Bestemmelsene) av 12. desember 2003;

- Etatsstyring – Forsvarsdepartementets retningslinjer til etatene (RETAS) av 9. mars 2005, som beskriver styringsdialogen mellom departementet og underliggende etater og hvordan denne skal gjennomføres;
- Forsvarsdepartementets økonomiinstruks til etatene (FØET) av 11. mars 2005, som omhandler krav til økonomiforvaltningen i etatene;
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for tjenestefeltet eiendom, bygg og anlegg (FDREBA) av 6. september 2004, som gir ansvars- og funksjonsfordelingen innenfor tjenestefeltet.

1.3. Overordnede omstillingsmål

Hovedmålet med den pågående omstillingen er å forbedre Forsvarets operative evne. Forsvaret skal, ved å løse pålagte oppgaver effektivt, bidra til realiseringen av de vedtatte forsvarspolitiske mål. I den hensikt skal Forsvaret i perioden 2005–2008 videreutvikles som et moderne, fleksibelt og alliansetilpasset sikkerhetspolitisk virkemiddel, og kunne operere i nært samarbeid med relevante sivile myndigheter.

Utvikling av de av Forsvarets kapasiteter som dekker et bredt område av oppgavespekteret, kapasiteter som har hurtig reaksjons- og forflytningsevne og kapasiteter som bidrar til transformasjon, har høy prioritet. Enhetene skal i størst mulig grad utfylle hverandre både for nasjonale formål og innenfor rammen av NATO-samarbeidet.

Hovedfokus skal rettes mot å implementere de organisatoriske og strukturelle endringene som er angitt i IVB LTP. Derigjennom skal den interne ressursbruken innenfor det enkelte kapittel dreies i retning av operativ virksomhet, samt at gevinster skal realiseres for å frigjøre ressurser til operativ virksomhet og materiellinvesteringer som lagt til grunn i IVB LTP. Det er avgjørende å oppnå balanse mellom oppgaver, struktur og ressurstilgang. Et sentralt virkemiddel i den sammenheng er effektivisering av logistikk- og støttevirksomheten. Frigjorte ressurser innenfor disse områdene prioriteres mot styrking av den operative virksomheten og fornyelse av styrkestrukturen. Internasjonale og sivil-militære samarbeidsløsninger vil også være viktige virkemidler i denne sammenheng. Videre skal personellforvaltningen og utdanningsordningen moderniseres videre. Verneplikten skal praktiseres i tråd med Forsvarets behov.

Forsvaret skal i 2006 gjennomføre økt øvingsaktivitet sammenlignet med justert aktivitet for 2005, samt opprettholde omfanget av operasjoner i Norge og utlandet. Det skal videre legges opp til en prioritert videreutvikling og oppdatering av de kapasiteter som inngår i strukturmål 2008. I tillegg skal det legges stor vekt på at kvaliteten ytterligere forbedres i gjennomføringen av forvaltningsoppgavene knyttet til anskaffelser, lager, økonomi og lønn på alle nivåer i Forsvaret, og at denne er i samsvar med gjeldende regelverk og god regnskapsskikk.

Evnen og viljen til å bidra til å nå FMOs overordnede omstillingsmål, skal være det sentrale kriterium for å måle den enkelte ansvarlige sjef i Forsvaret i 2006.

En nærmere omtale av de viktigste mål og prioriteringer for 2006 er angitt i strategisk målbilde for 2006.

1.4. Økonomisk-administrative mål for langtidsperioden 2005–2008

I den vedtatte langtidsplanen for 2005–2008 er det lagt til grunn en budsjettramme på 118 mrd. 2004-kroner, eller gjennomsnittlig 29,5 mrd. 2004-kroner pr. år, for å finansiere forsvarsplanen for 2005–2008. I all hovedsak skal styrkingen av operativ virksomhet og materiellinvesteringer frem mot 2008 komme fra frigjorte midler fra logistikk- og støttevirksomheten. Forsvaret står overfor flere utfordringer i arbeidet med å gjennomføre den samlede gevinstrealiseringen så raskt som er planlagt. I tillegg har Forsvarets kostnadsnivå vist seg å være noe høyere innenfor enkelte delområder enn lagt til grunn i det opprinnelige plangrunnlaget for den gjeldende planperioden. Forsvarssjefen må derfor, ved hjelp av sine staber i FMO (og uformelt i FD), kontinuerlig arbeide med å sikre resultater i forhold til pågående tiltak, samt identifisere nye tiltak slik at den vedtatte strukturen, og de vedtatte investerings- og effektiviseringsmålene for perioden, realiseres.

De økonomisk-administrative målene for forsvarssektoren i perioden 2005–2008 ligger fast:

- Forskyve minimum 2 mrd. 2004-kroner fra logistikk- og støttevirksomhet til operativ virksomhet og materiellinvesteringer relativt til 2004-nivået. Av dette skal netto minimum 600 mill. 2004-kroner frigjøres fra FLO i løpet av perioden 2006–2008.
- Redusere de samlede driftsutgiftene ned til et nivå i 2008 som ligger 0,9 mrd. 2004-kroner lavere enn budsjettert 2004-nivå.
- FMO, inkludert fast ansatt/stadig tjenestegjørende personell i internasjonale operasjoner, skal bestå av maksimalt 15 300 årsverk snarest mulig og senest innen utgangen av 2006. I 2008 skal antall årsverk være maksimalt 15 000. I tillegg kommer eventuelle årsverksnedtrekk som følger av omstillingen av FLO som følger av tiltakene skissert i IVB LTP.
- Redusere behovet for EBA-investeringer til maksimalt 0,9 mrd. kroner pr. år.
- Redusere EBA i bruk i forsvarssektoren fra 4,0 mill. kvm ned til maksimalt 3,5 mill. kvm innen utløpet av 2008. For FMO er måltallet i 2006 3,6 mill. kvm, synkende til 3,45 mill. kvm i 2007 og 3,3 mill. kvm i 2008.

Gevinstene fra ovennevnte tiltak skal benyttes til å styrke Forsvarets evne til oppgaveløsning gjennom økt ressurstilførsel til materiellinvesteringer og operativ virksomhet.

2. Hovedretningslinjer for virksomheten i 2006

2.1. Prioriteringer

Hovedprioritet i 2006 er fortsatt **omlegging**. Målsettingen med omleggingen er todelt. *For det første skal FSJ snarest mulig ta ut de ovenfor presiserte effektiviserings- og innsparelingsgevinstene for å kunne frigjøre driftsmidler til operativ virksomhet og materiellinvesteringer*, og dermed styrke de operative leveransene og sikre en optimal videreutvikling av Forsvarets operative struktur.

For det andre innebærer omstillingen **videreutvikling** av Forsvarets operative avdelinger og understøttelsen av disse, **samt oppbygging** av de nye kapasitetene FMO skal inneha ved utløpet av inneværende langtidsperiode. Operativ virksomhet skal prioriteres foran støttevirksomhet, og samtidig skal de delene av støttevirksomheten som den operative virksomhet er kritisk og direkte avhengig av, balanseres mot de operative ledd. FMO skal i 2006 gjøre tilgjengelig kapasiteter innenfor operativ virksomhet som angitt i vedlegg B – operativ struktur og beredskapskrav. Budsjettet for 2006 er stramt, slik at det er vesentlig å fokusere på prioritert aktivitet, operative kapasiteter og leveranser, slik at Forsvaret i både det korte og lange tidsperspektivet er i stand til å oppfylle nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Det er en direkte kobling mellom gjennomføring av tilstrekkelig reduksjon i støttevirksomheten, og frigjøring av midler, og etablering – med tilhørende begrenset økning i driftsutgiftene – av de deler av organisasjonen som skal øke bemanningen. Det siste skal iverksettes som et resultat av realisering av det første. Uttak av tilstrekkelige gevinster i 2006 er dermed en forutsetning for økt ressursbruk på operativ side i 2007.

Videre må FMO ha evne til å stille relevante og tilgjengelige styrker både for bruk nasjonalt og internasjonalt, og må tilrettelegge for trening og øving som er mest mulig tilpasset de operasjoner Forsvaret er forutsatt å delta i. De aller fleste av kapasitetene i Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret skal kunne anvendes i en fellesoperativ ramme, og være i stand til raskt å kunne delta i nasjonale og/eller fellesallierte operasjoner hjemme eller ute.

Samtidig skal Norge melde inn og bidra med relevante styrkebidrag med høy kvalitet i NATOs styrkeregister. Aktiv deltakelse i *NATO Response Force* (NRF) sammen med alliansepartnere skal vektlegges. De kapasitetskrav og styrkemål Norge som NATO-medlem har vært med å utarbeide for alliansen generelt og Norge spesielt (jf. vedlegg F – *NATO Force Goals*), skal prioriteres i denne sammenheng.

FMO skal ivareta det militære engasjementet utenlands og støtte løpende internasjonale operasjoner innenfor rammen av politiske beslutninger. Internasjonale operasjoner planlegges gjennomført innenfor en tildeling på 830 mill. kroner på kapittel 1792 (jf. gjeldende budsjetteringsprinsipper for utenlandsoperasjoner).

2.2. Forsvarets styrkestruktur

Den operative strukturen er beskrevet i strategisk målbilde under mål L-1 og L-2, og er i henhold til IVB 2005–2008, jf. St.prp. nr. 42 (2003–2004). Utkast til vedlegg B – operativ struktur og beredskapskrav – fastsetter ambisjoner for den operative strukturen i 2006.

IVB 2005–2008, samt tilhørende planleggingsgrunnlag, gir de overordnede oppdrag som spesifiserer konkrete forhold knyttet til strukturutviklingen generelt, inkludert utviklingstakten frem mot realiseringen av målstrukturen ved utgangen av 2008.

Budsjett- og resultatutviklingen for 2004, 2005 og 2006 har medført et behov for en differensiering, samt noen mer konkrete prioriteringer internt i målstrukturen vedrørende strukturutviklingstakt og ambisjonsnivå for det enkelte strukturelement, innenfor rammen av gjeldende langtidsplan. Dette for å sikre en målrettet implementering av strukturen sett i lys av den usikkerhet som gjelder både på kort og lang sikt. Det vil gi FSJ et bedre grunnlag for å kunne gjennomføre en mer robust utvikling av både struktur og operative kapasiteter i perioden, samtidig som risikoen for ikke-planlagte kapasitetshull reduseres om forutsetninger for den vedtatte strukturutviklingen skulle endres vesentlig. Hovedformålet er med andre ord å sikre FSJ et mest mulig hensiktsmessig styringsrom, slik at strukturutviklingen kan gjennomføres i tråd med de politiske vedtak, føringer og intensjoner som er lagt for Forsvarets utvikling i perioden.

Disse føringene og prioritetene reflekteres i en oppdatering av strukturutviklingsplanen (SUP), som utgis i en egen PET til IVB 2005–2008, og er i tillegg reflektert i vedlegg B – operativ struktur og beredskapskrav – til denne IVB for virksomheten i 2006.

2.3. Operativ virksomhet

Innenfor operativ virksomhet skal den omfattende moderniseringen som har pågått, videreføres, både gjennom videreutvikling av interne prosesser og gjennom innfasing av nytt materiell. Ved utgangen av 2006 forventes de organisatoriske hovedtrekkene i ny struktur å være på plass, herunder en styrking av strukturens tilgjengelighet. Innføringen av avdelingsbefal og flere vervede er påbegynt, og skal videreføres med høy prioritet i 2006.

Innenfor den gitte budsjettrammen, og med bakgrunn i ovennevnte prioriteter, skal Forsvaret i 2006 opprettholde aktiviteter innenfor operativ virksomhet på et nødvendig nivå for å sikre at Forsvaret kan stille operative styrker iht. nasjonale krav, våre NATO-forpliktelser og forpliktelser overfor det internasjonale samfunn for øvrig.

Som ledd i transformasjonen som pågår i NATO, og for å bedre alliansens handlekraft og troverdighet, skal Forsvaret bedre evnen til å operere sammen med og som del av flernasjonale styrkeformasjoner. Fellesoperative øvelser med alliert deltagelse og alliert trening i Norge er viktig i denne sammenheng.

Norske operative erfaringer fra operasjoner i utlandet er viktige bidrag til operativ konseptutvikling, samt planlegging og tilrettelegging av alliert trening og øving i Norge. Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) er tillagt ansvaret for koordinering av alliert trening i Norge, og er også tillagt ansvaret for koordinering av operativ erfaringshåndtering samt koordinering av operativt rettet eksperimentering innenfor rammen av konseptutvikling og eksperimentering (CD&E).

Her er samlokaliseringen med *Joint Warfare Center* (JWC) en viktig faktor. I denne forbindelse skal det vektlegges at deler av treningen og øvingen av NRF blir lagt til Norge, blant annet som del av virksomheten ved Alliert kompetansesenter for operasjoner under vinterforhold (AKOV).

Prioritetene innenfor operativ virksomhet i 2006 er:

- gjennomføring av operasjoner nasjonalt og ivaretagelse av administrativ kontroll av styrker i internasjonale operasjoner;
- klargjøring for deployering og bruk av operative styrker iht. nasjonale krav og NATO-forpliktelser;
- tilrettelegging for alliert trening i Norge;
- fellesoperative øvelser, herunder ledelse og koordinering av fellesallierte øvelser og grenvis trening i et fellesoperativt miljø, samt koordinering av operativt rettet eksperimentering innenfor rammen av CD & E;
- norske bidrag til utvikling av JWC og AKOV;
- utvikling av helhetlig ordning for operativ. Senter for militær erfaring (SME) skal, i samarbeid med relevante nasjonale og NATO-enheter (bl.a. *Joint Analysis Lessons Learned Centre*), koordinere utvikling og etablering av metoder for dette.

2.4. Styrkeproduksjon

Styrkeproduksjonen skal tilpasses det nivå som er nødvendig for å kunne etablere og vedlikeholde styrkestrukturen i tråd med oppdatert SUP og vedlegg B – operativ struktur og beredskapskrav, innenfor de rammer som er gitt i budsjettet. FMO skal ha nødvendig evne til å generere deployerbare styrker inkludert alle typer støtte (*Combat Support* – CS – og *Combat Service Support* – CSS), ledelsesapparat og etterforsyningskapasitet. Det vil være avgjørende at den operative driften og styrkeproduksjonen er mest mulig effektiv i forhold til de oppgaver Forsvaret skal løse. Dette innebærer at aktiviteten hos styrkeprodusentene må differensieres strengt ut fra krav til operative leveranser, herunder klartider. Dette vil være avgjørende for å unngå unødige høye driftsutgifter og for å unngå unødvendig høy materiellslitasje, noe som vil legge økt press på logistikk- og støttevirksomheten, samtidig som det forkorter materiellets levetid, og dermed øker presset på materiellinvesteringssiden.

I prioritets rekkefølge skal følgende vektlegges innenfor de ulike sektorer av styrkeproduksjonen i 2006:

Felles:

- produksjon til pågående operasjoner hjemme og ute;
- produksjon til avdelinger innmeldt på beredskap iht. vedlegg B – operativ struktur og beredskapskrav;
- Forsvarets logistikkorganisasjons (FLO) prioriteter i 2006 er omlegging og effektivisering, herunder driftsinnsparinger og årsverksreduksjoner i henhold til fastsatte krav, etablering av operative kapasiteter, understøttelse av operasjoner i utlandet og til avdelinger innmeldt på beredskap;
- trening/øving iht. kvalitetsreformen etter etablering av ny struktur i Heimevernet;
- oppbygging av Forsvarets kompetansesenter logistikk (FKL) og Forsvarets kompetansesenter for kommando, kontroll og informasjonssystemer (FK KKIS), og disse avdelingenes operative leveranser.

Land:

- produksjon til spesialstyrker, vakthold av kongehus, grensevakt, hurtig reaksjonsstyrke (HRS), pågående operasjoner i utlandet, samt reaksjons- og oppfølgingsstyrke (R&O) – alt i henhold til det beskrevne operative ambisjonsnivå i IVB LTP 2005–2008;
- produksjon til øvrig operativ struktur.

Sjø:

- produksjon til pågående operasjoner, herunder NATOs stående styrker, *NATO Response Force* (NRF), Kystvakten (KV) og MJK;
- innfasing av Fridtjof Nansen (FN)-klasse fregatt;
- produksjon til operativ struktur for øvrig.

Luft:

- produksjon til pågående operasjoner og NRF;
- innfasing av enhetshelikopter;
- produksjon til operativ struktur for øvrig.

2.5. Personell

For å sikre effektiv oppgaveløsning og realisere langtidsplanen er det behov for å etablere en bedre balanse i personell- og gradsstrukturen. Dagens struktur, med en stor andel offiserer på de høyere og midlere gradsnivå i forhold til antall offiserer og befal på de lavere gradsnivåer, må endres. Basert på en helhetlig gjennomgang av gradsstrukturen vil det bli gitt nye rammer for militære grader for befal over hele gradsspekteret. Dette vil innebære en endring av strategisk målbilde for 2008. Samtidig vil det bli utarbeidet mest mulig klare og entydige prinsipper for gradsfastsettelse ved revisjon av OPL, opprettelse eller endring av stilling. Reduksjoner i gradsstrukturen skal skje i henhold til gitte konkrete rammer, og innenfor disse prioritert iht. nye prinsipper for gradsfastsettelse for en mer hensiktsmessig balanse i gradsstrukturen. Prinsippene vil bli utarbeidet og sendt ut som en presisering, endring og tillegg (PET) til personellvedlegget til IVB LTP. Dette innebærer en vurdering av praktisering av dagens stillingsfullmakt sett i forhold til rammestyring.

Når kvinner fra 2006 blir innkalt til frivillig sesjon, forventes det at dette vil styrke rekrutteringen av kvinner og på sikt øke kvinneandelen i Forsvaret. Forsvaret skal også tilrettelegge for å beholde kvinner i organisasjonen, herunder spesielt kvalifisere kvinner inn mot lederstillinger og stillinger i internasjonale operasjoner. Rekruttering av kvinner til lederstillinger skal være et sentralt satsningsområde for Forsvaret i 2006 og videre i langtidsperioden.

Det er behov for å etablere en mer balansert personell- og kompetansestruktur i Forsvaret. utfordringer knyttet til personellstrukturen ligger i å etablere en mer hensiktsmessig sammensetning mellom andelen yrkesoffiserer, avdelingsbefal og vervede, samt utvikle en mer hensiktsmessig gradsstruktur for militære stillinger. Dette innebærer en reduksjon av andelen midlere og høyere grader til fordel for de lavere gradsnivåer innenfor gitte rammer. Forsvarets kompetansestruktur skal i større grad enn i dag

inneholde relevant kompetanse for en effektiv oppgaveløsning. I denne sammenheng skal et system for strategisk kompetansestyring etableres i FMO. På utdanningssiden skal det gjøres en ytterligere avklaring av hvilken kritisk kompetanse Forsvaret selv skal ivareta utdanning innenfor, og hvilken kompetanse som skal anskaffes fra det sivile utdanningssystemet.

Det skal legges til rette for at Forsvarets personellstruktur i større grad skal gjenspeile sammensetningen i samfunnet for øvrig, og øke mangfoldet i Forsvaret.

Lederne er ved sin atferd, handlinger og holdninger de viktigste kulturbærerne. Dette er særlig tilfelle for den øverste ledelsen. FMO skal derfor legge til rette for en helhetlig tilnærming av lederutviklingen for å sikre utvikling av ledere gjennom hele karrieren, jf. mål M-1.

I samsvar med Stortingets vedtak fastsettes gradsnivået for militære embeter normalt ikke lavere enn brigader/flaggkommandør. Departementet vil utarbeide endrede prosedyrer for behandling av gruppe I-stillinger, og for behandling av andre ledende og viktige stillinger på gradsnivået oberst/kommandør og lavere. Inntil videre skal gjeldende saksbehandlingsrutiner følges, selv om tilsettingen gjelder en stilling på gradsnivået oberst/kommandør.

Den regelmessige helseundersøkelsen av Forsvarets personell har vist at vurderingen av helsemessig skikkethet ikke i tilstrekkelig grad er tilpasset Forsvarets nye tjenestemønster, noe som får uheldige konsekvenser når undersøkelsen medfører kjennelsen *ikke tjenestedyktig*. Det bør derfor utvikles et system for medisinsk klassifisering av stadig tjenestegjørende personell som åpner for mer individuell vurdering, både i forhold til den enkelte ansatt og til ulike tjenestestillinger. Den helsemessige vurderingen skal gi personellet bedre forståelse og forutsigbarhet for hvilken tjeneste de kan utføre nasjonalt og internasjonalt.

2.6. Økonomisk-administrative forutsetninger og mål for IVB 2006

Forsvarsbudsjettet for 2006 har en samlet utgiftsramme på 30 610,2 mill. kroner ved en forventet inntektsramme på 1 003,5 mill. kroner. En mer spesifikk omtale for FMOs kapitteleiere er gitt i kapittel 4 – økonomi.

Den vedtatte langtidsplanen 2005–2008 bygger på en årlig budsjettramme som i gjennomsnitt er reelt om lag 0,5 mrd. kroner høyere enn fremlagt budsjettforslag for 2006. Dette betyr at forsvarssektoren for 2006 må tilpasse virksomheten til et nivå som finansielt ligger noe under den planlagte gjennomsnittlige ressurstildeling for perioden 2005–2008. Gjennom budsjettet for 2006 legges det også opp til i betydelig grad å utligne effektene av budsjettreduksjonen i 2005 som følge av overskridelsene i 2004, som førte til et vesentlig lavere aktivitetsnivå enn planlagt i 2005. I 2006 legges det også, i tråd med hovedmålene i IVB 2005–2008, men med et forsinket gevinstuttak i forhold til opprinnelig antatt og noe høyere årsverkstkostnad i 2005 enn forutsatt, opp til en fortsatt betydelig frigjøring av ressurser fra logistikk- og støttevirksomheten. I 2005 er det tatt ut gevinster på reiser, kurs, konferanser og representasjon på 120 mill. kroner. Imidler-

tid viser regnskapet at det er tatt ut ytterligere ressurser enn planlagt, herunder på området konsulentbruk.

3. Hovedmål for virksomheten i 2006

3.1. Strategisk målbilde for forsvarssektoren

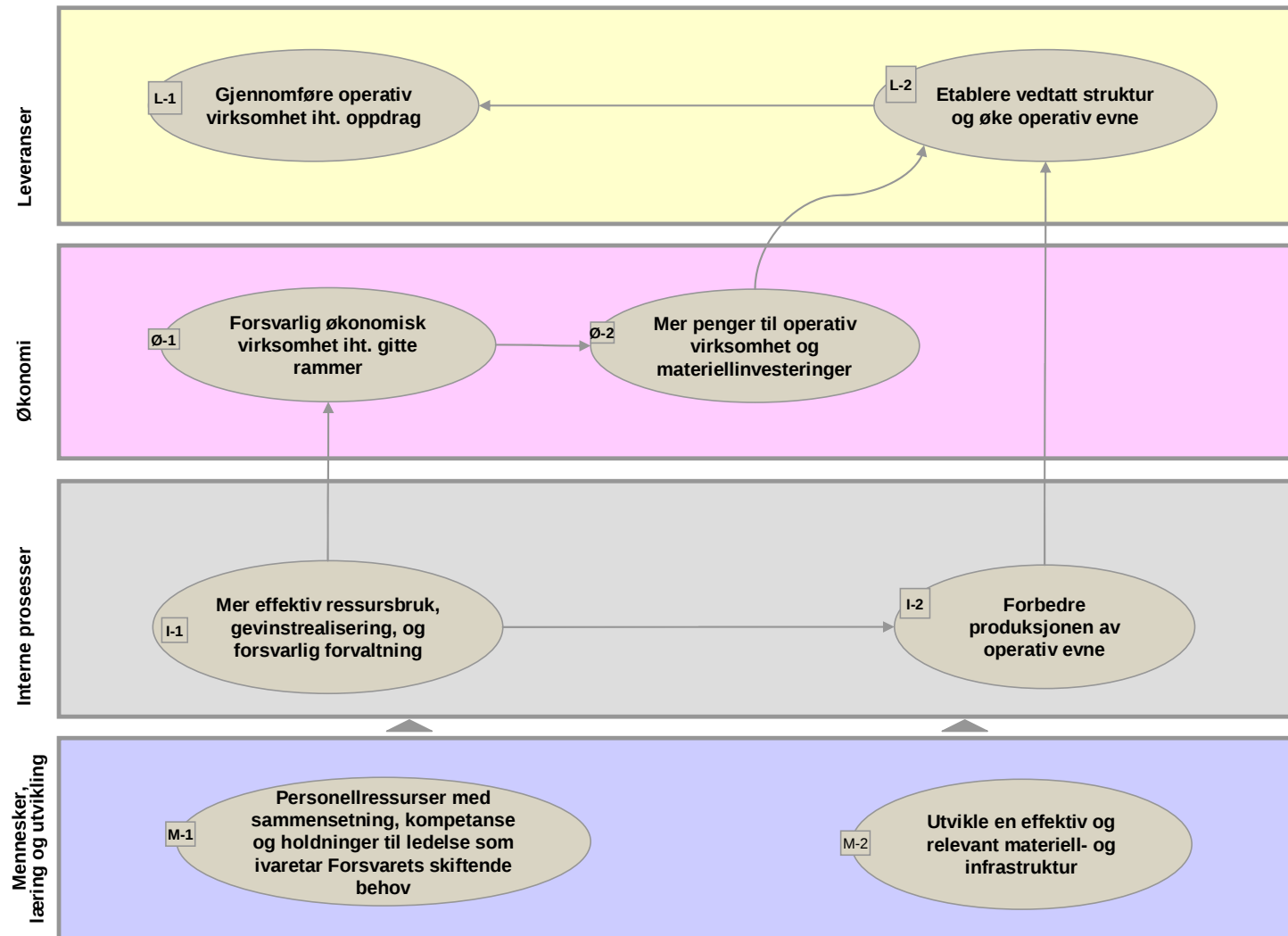
Det er gjennom utarbeidelse av IVB 2005–2008 utviklet et strategisk målbilde og fastsatt et antall strategiske mål som er felles for samtlige etater under departementet (sektormålbildet). Departementet vurderer å utarbeide et nytt kart for hele forsvarssektoren, inkludert FD.

3.2. Strategisk målbilde for FMO med mål og resultatkrav

FD fastsetter strategiske mål for undergitte etater, herunder FMO. Departementet har tatt utgangspunkt i vedtatt forsvarsstruktur og gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren.

FDs strategiske målbilde for FMO for 2006 er basert på FSJs forslag til revidert og forenklet målbilde som ble lagt frem i ESM 30. september 2005. Arbeidet med å utdype det strategiske målbildet fortsetter i en integrert prosess mellom FD og FST, blant annet med definisjon av styringsparametere og identifisering av risikofaktorer på overordnet nivå, og risikoreduserende tiltak. Målene representerer ambisjoner for virksomheten med målsettinger som skal realiseres innenfor gitte rammer. FSJ blir målt i forhold til i hvilken grad FMO når målene.

Mål for FMO

Strategisk mål:		L-1	
Gjennomføre operativ virksomhet i henhold til oppdrag			
Målforvalter i FD: Harald Sunde, sj. FD III			
Kortform: Bedre målrettet operativ virksomhet			
Konkretisering av målet:			
Dette målet beskriver FMOs løsning av operative oppdrag.			
Forsvarets kapasiteter skal i større grad ha høy reaksjonsevne, være tilgjengelige, fleksible og deployerbare, samt kunne operere effektivt alene og sammen med styrker fra allierte land, hjemme og ute. Innenfor den gitte budsjettammen, og med prioritet til omstillingen, skal Forsvaret opprettholde aktiviteter innenfor operativ virksomhet som sikrer at Forsvaret kan levere operativ evne iht. de spesifiserte nasjonale krav og våre NATO-forpliktelser (vedlegg B – operative krav og klartider – og vedlegg F – NATO Force Goals).			
Det er i denne sammenheng av stor betydning at Forsvarets troverdighet nasjonalt og internasjonalt er høy. Troverdighet nasjonalt er en forutsetning for å ivareta Forsvarets forankring og oppslutning i befolkningen. Høy internasjonal troverdighet er en forutsetning for å ivareta tilliten hos våre allierte og dermed også innfrielse av de sikkerhets- og forsvarspolitiske mål.			
- Fokus skal settes på de viktigste bidragsytere til nasjonal suverenitets- og myndighetsutøvelse, overvåkning, det skal kunne reageres hurtig og bestemt ved episoder og kriser, og kunne levere etterspurte styrkebidrag til fastsatt klartid. Det er en ambisjon å øke aktiviteten innenfor gitte økonomiske rammer mht. nasjonal fredsoperativ virksomhet. Nasjonal fredsoperativ virksomhet skal ha en sterk prioritering mot nordområdene. - Delta ifm. de internasjonale operasjoner som er vedtatt av Stortinget slik dette er uttrykt i FDs årlige iverksettelsesbrev (IVB), evt. med presiseringer, endringer og tillegg (PET) til IVB.			
Det er av stor betydning at det med jevne mellomrom blir gjennomført Periodic Mission Reviews (PMR), for å evaluere tilnærming, ressursbruk og måloppnåelse der FMO deltar ifm. operasjoner over lengre tid (jf. PRT i Afghanistan).			
Det er også kritisk viktig at "lessons learned" fra pågående operasjoner raskt og effektivt implementeres i den operative struktur, innenfor fastlagte økonomiske og strategiske rammer.			
Styringsparametere:		Ansvarlig	Rapportering
1. Nasjonal operativ virksomhet: Gjennomføringsgrad ift. nasjonal operativ virksomhet, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).		FSJ	RKR/FÅR
Risikofaktorer:			
1. Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.			
Strategiske initiativ:		Ansvarlig	Rapportering

Strategisk mål:		L-2
Etablere vedtatt struktur og øke operativ evne		
Målforvalter i FD: Harald Sunde, sj. FD III		
Kortform: Bedre operativ kapasitet		
Konkretisering av målet:		
Forsvarets styrkestruktur ble fastlagt gjennom Stortingets behandling av Innst. S. nr. 234 (2003–2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003–2004), som er konkretisert og formidlet som oppdrag til FMO gjennom IVB og plangrunnlag med vedlegg for FMO for langtidsperioden 2005–2008 (IVB LTP). Dette målet omhandler realiseringen av denne strukturen. Det vises til Forsvarets oppgaver, forsvarskonseptet og utviklingen av Forsvarets virksomhet, operative kapasiteter og kompetanse, jf. IVB til St.prp. nr. 42 (2003–2004) samt ”Styrke og relevans”, strategisk konsept for Forsvaret utgitt av FD i november 2004. For at Forsvarets evne til å ivareta oppgavespekter skal være troverdig, kreves relevante og hurtig tilgjengelige operative militære kapasiteter som er i stand til å operere effektivt sammen. Forsvarets kapasiteter skal ha kortere reaksjonsevne, være tilgjengelige, fleksible og deployerbare, samt kunne operere effektivt alene og sammen med styrker fra allierte land, hjemme og ute. Det er et mål å ha en tilfredsstillende operativitet for Forsvarets tilgjengelige strukturelementer innenfor vedtatt forsvarsstruktur. Operative krav fremgår av IVB vedlegg B. Ambisjonen er til en hver tid å ha tilfredsstillende operativ status på samtlige aktuelle strukturelementer. Nye strukturelementer skal etableres og ha tilfredsstillende operativ status iht. gjeldende strukturutviklingsplan. Strukturelementenes operativitet skal måles på områdene <i>personell, organisasjon, materiell</i> og <i>øvingsstatus</i>, slik disse er konkretisert i SOS/styrkeregisteret. Det skal rapporteres på alle fire variablene på hvert enkelt strukturelement, samt angis vurdering for strukturen som helhet. FSJ utarbeider vurdering av operativ evne (VOE) ifm. RKR 2 og FÅR. I tillegg oversendes FD kopi av månedlig rapport til FSJ ang. operativ status for utvalgte strukturelementer samtidig som FSJ mottar denne.		
Styringsparametere:	Ansvarlig	Rapportering
1. Styrkestrukturens operative status. iht. SOS/styrkeregisteret, jf. vedlegg B samt eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
Risikofaktorer:		
1. Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
Strategiske initiativ:	Ansvarlig	Rapportering

Strategisk mål:		Ø-1
Forsvarlig økonomisk virksomhet iht. gitte rammer		
Målforvalter i FD: Fridthjof Søgaard, sj. FD V		
Kortform: Forsvarlig økonomi		
Konkretisering av målet:		
Det er et absolutt krav at all virksomhet i etaten blir gjennomført på en slik måte at gitte budsjettildelinger pr. kapittel og post ikke blir overskredet. Underforbruk skal minimaliseres, og ikke under noen omstendighet overstige 5 pst. Alle refusjoner samt alle inntekter til dekning av utgifter til inntekts ervervelse, disponeres av etaten iht. gjeldende prioriteringer fra FD. Utgifter til lønn, reiser/kurs/representasjon, konsulenter og EBA-utgifter skal begrenses så langt som mulig, som et minimum i tråd med nedenfor skisserte måltall. Ambisjon: • unngå netto merforbruk på samtlige kapittel/post; • oppnå betydelig redusert netto rest på samtlige kapittel/post (maksimum 5 pst.); • målrettet og forsvarlig bruk av midlene.		
Styringsparametere:	Ansvarlig	Rapportering
1. Forbruk og prognose for forventet regnskapsmessig årsresultat, pr. kapittel og post, herunder statistikkunderlag som viser driftsutviklingen innen utvalgte områder, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere.	FSJ	Månedlig
Risikofaktorer:		
1. Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
Strategiske initiativ:	Ansvarlig	Rapportering
1. Styrking av prognosekvalitet gjennom bl.a. bedre organisering, høyere prioritering og bruk av prognoseverktøy i SAP.	FSJ	RKR/FÅR

Strategisk mål:		Ø-2
Økonomisk styrking av operativ virksomhet og materiellinvesteringer		
Målforvalter i FD: Fridthjof Søgaard, sj. FD V		
Kortform: Styrke oper. virks. og materiellinvest.		
Konkretisering av målet:		
Økonomisk styrking av operativ virksomhet og materiellinvesteringer som et ledd i overordnet resultatoppnåelse. Styrkingen foregår gjennom fireårs rullerende plan, i nest års budsjett og i hvert enkelt års regnskap. Spesifikt skal materiellinvesteringene over kap. 1760 post 45 øke, samt de delene av andre kostnader som iht. nærmere spesifika-sjon utgjør operativ virksomhet. Prioritert resultatoppnåelse er realisering av fastsatt forsvarsstruktur iht. IVB 2005–2008.		
Ambisjon:		
• å oppnå fastsatte planrammer for hhv. drift og investering i planperioden 2005–2008; • at den andelen av plan/budsjett som går til materiellinvesteringer øker i tråd med plantall i IVB 2005–2008; • at den andelen av plan/budsjett som går til prioriterte strukturelementer øker i tråd med hensikten i IVB 2005–2008.		
Styringsparametere:	Ansvarlig	Rapportering
1. Driftsutvikling iht. IVB 2005–2008, jf. eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
2. Investeringsutvikling iht. IVB 2005–2008, jf. eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
3. Ressursandel prioriterte strukturelementer (FOB), jf. eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
Risikofaktorer:		
1. Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
Strategiske initiativ:	Ansvarlig	Rapportering

Strategisk mål:		I-1	
Mer effektiv ressursbruk, gevinstrealisering og forsvarlig forvaltning			
Målforvalter i FD: Fridthjof Søgaard, sj. FD V			
Kortform: Effektiv og forsvarlig forvaltning			
Konkretisering av målet:			
Det er et mål at virksomheten skal være effektiv og målrettet og gi mest mulig verdi for den ressursinnsats som er bestemt. Herunder skal fastsatte lover og regler, bestemmelser og direktiver etterleves. Man skal både ”gjøre de rette tingene” og ”gjøre tingene riktig”. Dette krever <i>en kontinuerlig forbedring av evnen til forsvarlig forvaltning i bred forstand</i>, herunder spesielt (jf. Riksrevisjonens kategorier): • Evne til prosesseffektivisering og gevinstrealisering. Det forutsettes at dette foregår kontinuerlig i FMO, uavhengig av spesifikke krav fra FD. • Bruken av ressursene til oppgaveløsning er effektive og samsvarer med Stortingets og FDs mål, vedtak og forutsetninger. Bruk av ressurser til andre formål skal ikke forekomme. • Fastsatt regelverk etterleves, og styringsverktøy, instruksjer, virkemidler og regelverk er effektive og hensiktsmessige for å følge opp politiske vedtak og forutsetninger. • Resultatrapporteringen er gyldig og pålitelig. • Styrings- og kontrollsystemer fungerer hensiktsmessig. Alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll, blant annet for å sikre at måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav. Det forutsettes at regnskapet er iht. gitte krav og at det kan godkjennes uten vesentlige feil og mangler. • Vedtatt miljøpolitikk gjennomføres slik at prinsippet om bærekraftig utvikling og god forvaltning av naturressursene etterleves. Det er en ambisjon i vesentlig grad å forbedre Forsvarets evne til effektiv ressursbruk, gevinstrealisering og forsvarlig forvaltning i 2006. For å oppnå en slik forbedring er det nødvendig med forbedring innen samtlige av de angitte områder.			
Styringsparametere:		Ansvarlig	Rapportering
1.	Gevinstrealisering, jf. eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
2.	Andel ledelse/admin (FVI) , jf. eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
3.	Forsvarlig forvaltning, jf. eget vedlegg for konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
4.	Faktureringsgrad FLO, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
5.	Lager-/varebeholdninger, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR 2/FÅR

6. Materielltilgjengelighet (inkl. vedlikeholdsstatus) , jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
<i>Risikofaktorer:</i>		
1. Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
<i>Strategiske initiativ:</i>	<i>Ansvarlig</i>	<i>Rapportering</i>
1. Støtt FD i å etablere nytt instruksverk for Forsvarets ledelse, herunder sjef FST, sjef FOHK, sjef FST, sjef PØS, generalinspektører og sjef FLO.	FSJ	RKR 1
2. Oppfølging av tiltakslisten for økonomistyring og forsvarlig forvaltning (tiltaksliste Riksrevisjonen – Rr), inkludert en vurdering av eventuelle kritiske områder)	FSJ	Månedlig

Strategisk mål:		I-2
Forbedre produksjonen av operativ evne		
Målforvalter i FD: Fridthjof Søgaard, sj. FD V		
Kortform: Forbedre produksjonen av operativ evne		
Konkretisering av målet:		
Mål I-2 har til hensikt å angi krav til den produksjon/aktivitet/virksomhet som er nødvendig for over tid å kunne oppnå og opprettholde strukturelementenes fastsatte krav til operativitet under leveransmål L-2.		
Følgende områder prioriteres for oppfølging:		
- ambisjoner for styrkeproduksjonen oppnås iht. plan; - planlagt øvingsprogram følges; - ny organisasjonsstruktur kommer på plass iht. plan; - nye strukturelementer etableres iht. plan; - aktiviteter gjennomføres iht. plan; - nytt materiell innføres raskt, effektivt og iht. plan; - overflødig materiell utfases og avhendes.		
Det er en ambisjon i vesentlig grad å forbedre den operative virksomheten i 2006.		
Styringsparametere:	Ansvarlig	Rapportering
1. Omsetningsevne og forpliktelsesgrad materiellplan (kontraktuell dekningsgrad) , jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
2. Gjennomføringsgrad styrkeproduksjon, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
3. Innfasing/utfasing av organisasjons- og strukturelementer, status ift. plan, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
Risikofaktorer:		
1. Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
Strategiske initiativ:	Ansvarlig	Rapportering
1. Styrk evnen i FMO (FST og FLO) til å gjennomføre materiellinvesteringer. Om nødvendig gjør bruk av spesialtilpassede prosjektårsverk knyttet til spesifikke prosjekter i prosjektperioden. Parallelt med dette vil kompetanse og kapasitet i FD styrkes for å sikre at departementet fullt ut ivaretar sitt ansvar på området.	FSJ	RKR/FÅR

Strategisk mål:		M-1	
Personellressurser med sammensetning, kompetanse og holdninger til ledelse som ivaretar Forsvarets skiftende behov			
Målforvalter i FD: Elisabeth Bødtker Larsen, sj. FD I			
Kortversjon: Rett personell og gode lederholdninger			
Konkretisering av målet:			
Forsvaret skal ha en personellsammensetning som er egnet for å løse de oppgaver Forsvaret står overfor i fremtiden. Det innebærer at personellet har egenskaper og kompetanse som gjør at det bidrar til å drive frem kontinuerlig endring/transformasjon. For å lykkes i den pågående omstillingen av Forsvaret må ansvarlighet, læringsevne og endringsvilje prege sentrale ledere. Ledere må være bevisst sitt ansvar som forbilder, og slutte opp om og kommunisere mål og virkemidler i omstillingen.			
Kjennetegn på Forsvaret når det har hensiktsmessig sammensetning og kompetanse:			
• at Forsvaret er i stand til å identifisere fremtidig kompetansebehov; • at Forsvaret rekrutterer og utvikler personellet i tråd med fremtidig kompetansebehov; • kvinner finner Forsvaret attraktivt som arbeidsplass, samt søker og får lederutfordringer; • stor kontinuitet i sentrale lederstillinger og andre stillinger med særskilte kompetansekrav, spesielt innenfor økonomisk styring og kontroll; • at en stor andel av befalet tjenestegjør i operative virksomheter; • god rekruttering til internasjonale operasjoner; • at OPL reflekterer behov for en riktig sammensetning; • at Forsvaret har systemer for å motivere til alternative karrierer i forbindelse med styrt avvikling; • at Forsvaret har personell med ulik bakgrunn; • at lønnsutviklingen er på samme nivå som resten av offentlig sektor.			
Kjennetegn på ledere som er preget av ansvarlighet, læringsevne og endringsvilje er blant annet:			
• lederen tar ansvar for virksomheten og fronter vanskelige, men nødvendige omstillingstiltak; • lederen skaper utvikling og endring gjennom tydelig kommunikasjon og motivering av medarbeidere; • lederen fremmer helhetsperspektivet; • lederen representerer Forsvaret utad på en eksemplarisk måte; • lederen er villig til å endre sin atferd på bakgrunn av tilbakemeldinger; • lederen setter av tid til refleksjon i sin ledergruppe; • lederen tar etiske hensyn som del av sine beslutninger; • lederen viser innsikt i og forståelse for menneskers behov.			
Styringsparametere:		Ansvarlig	Rapportering
1.	Andel avdelingsbefal og vervede ift. total stillingsramme, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
2.	Kvinneandel, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
3.	Turnover/tid i utvalgte/kritiske stillinger, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR

4.	Antall årsverk, maksimum 15 300 pr. 31. desember 2006, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
5.	Dekningsgrad OPL, fordeling pr. grad/type stilling, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
6.	Lønnsutvikling, fast/variabel lønn, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
<i>Risikofaktorer:</i>			
1.	Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
<i>Strategiske initiativ:</i>		<i>Ansvarlig</i>	<i>Rapportering</i>
1.	Reduser internasjonale stillinger til maksimum 450 snarest og senest 31. desember 2006 (jf. direktiv fra FD).	FSJ	RKR/FÅR
2.	Utvikle et helhetlig lederutviklingskonsept for ledere i Forsvaret for å sikre en kontinuerlig videreutvikling av ledere gjennom hele karrieren	FSJ	RKR/FÅR

Strategisk mål:		M-2	
Utvikle en effektiv og relevant materiell- og infrastruktur			
Målforvalter i FD: Fridthjof Søgaard, sj. FD V			
Kortversjon: Rett materiell-/infrastruktur			
Konkretisering av målet:			
Utviklingen av Forsvarets operative struktur må ta utgangspunkt i de kapasiteter Forsvaret trenger for å kunne løse sine oppgaver på en mest mulig effektiv måte, innenfor rammen av det endrede sikkerhetsbildet. Forsvaret skal ha kapasiteter som er fleksible, som underbygger evnen til å ivareta både nasjonale og internasjonale oppgaver, som utfyller hverandre, som bidrar til transformasjon, er etterspurt i NATO og som Norge har spesielle forutsetninger for å bidra med. Prioritet er lagt på deployerbare kapasiteter, med høy mobilitet, reaksjonsevne, kvalitet og tilgjengelighet, fremfor på stasjonære styrker med lang reaksjonstid. Det er først og fremst slike kapasiteter Norge og NATO trenger for å kunne møte nye sikkerhetsutfordringer. Moderne militære operasjoner preges av økt operativt samvirke på tvers av forsvarsgrenene og felles ressursutnyttelse. I tillegg vil innføring av ny informasjons- og kommunikasjons-teknologi, bruk av nye drifts- og anskaffelsesmåter, en bedre styring og prioritering av materiellinvesteringene og innføring av nye EBA-løsninger utgjøre sentrale virkemidler i omleggingen. Et relevant forsvar må ha en teknologisk standard som gjør det mulig å operere effektivt, alene og sammen med allierte styrker, i og utenfor Norge og i hele konfliktspekteret. For å oppnå dette må vi ta hensyn til den moderniserings-takt våre allierte har og de potensielle utfordringer vi kan bli stilt overfor, og utnytte de mulighetene som ligger i den teknologiske utvikling. Med sine begrensede ressurser må imidlertid Norge i hovedsak anskaffe ferdig utviklet materiell, alternativt utvikle moderne teknologi og kapasiteter gjennom et samarbeid med andre. Effektiv ivaretagelse av Norges sikkerhetsinteresser krever et alliansetilpasset forsvar, som møter kravet til både mental og materiellmessig interoperabilitet. Forsvaret må være i stand til å operere effektivt sammen med allierte styrker både hjemme og ute, og kunne bidra aktivt til å løse hele spekteret av NATOs oppgaver. Nytt materiell må fases inn gradvis, basert på tilgjengelige økonomiske ressurser og fremtidig tilgjengelig teknologi. Transformasjonspektet skal tillegges avgjørende vekt i forbindelse med alle investeringer og anskaffelser av nytt materiell. Dessuten kan eksisterende materiell, gjennom oppgradering av informasjons- og kommunikasjonsløsninger, gjøres ytterligere relevant. I perioden frem til 2008 er ambisjonen å gjennomføre de investeringer som er fastsatt i gjeldende materiellanskaffelsesplan og plan for nasjonalfinansierte EBA-investeringer.			
Styringsparametere:		Ansvarlig	Rapportering
1.	Totalt antall kvm. EBA, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
2.	Dekningsgrad vedtatt materiellstruktur, jf. eget vedlegg med konkretisering av styringsparametere (PET).	FSJ	RKR/FÅR
Risikofaktorer:			
1.	Iverksettes gjennom PET til IVB i 2006.		
Strategiske initiativ:		Ansvarlig	Rapportering

3.3. Øvrige oppdrag og føringer

NR	MÅL	DELMÅL 2006
	<u>Miljøvern</u>	
	Forsvarets miljøvernarbeid skal ha fokus på å forebygge miljøproblemer. Forsvarets militære organisasjon må sørge for nødvendig miljøvernkompetanse i alle deler av virksomheten, slik at fremtidige miljøproblemer kan forebygges samt at oppdukkende miljøutfordringer kan håndteres på en forsvarlig måte.	- Miljøledelse, basert på prinsippene i ISO 14000, skal videreføres med ledelsesforankring på alle nivåer. - Revisjon av miljøledelse i FMO/alle DIF-er skal gjennomføres innen 30. august. Status rapporteres i RKR 2. - Miljøredegjørelse skal utarbeides innen 31. mars 2006 som bidrag til sektorens årlige miljøvernrapporteringer. - Forsvarets miljødatabase (MDB) skal benyttes for registrering av miljøpåvirkninger og som grunnlag for miljøforbedringer. Miljødatabasen skal holdes kontinuerlig oppdatert, senest ved hver RKR og i FÅR påfølgende år. Registreringer i miljødatabasen: Forbruk av drivstoff, energi og vann, all bruk av ammunisjon, all bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier samt avfall.
	Miljøledelse og miljøhensyn skal implementeres ved norsk deltakelse i internasjonale operasjoner. Kompetanse innenfor bestemmelser om miljø- og kulturminnevern må sikres, både ved øvelser i Norge og ved operasjoner internasjonalt. Miljøhensyn skal tas i alle faser av materiellforvaltningen. Anskaffelser skal være i overensstemmelse med miljøkravene i Lov om offentlige anskaffelser. Det skal legges vekt på livssyklus kostnader og miljømessige konsekvenser. Valg av produkter som tilfredsstiller krav til miljømerking prioriteres. Det skal iverksettes konkrete tiltak for å få oversikt over Forsvarets bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier med målsetting om å eliminere bruk av de farligste kjemikaliene.	Forsvarsdepartementets handlingsplan – Forsvarets miljøvernarbeid skal følges opp (ref. 2003/00520-2/FD IV/21. feb.2003/079). For 2006 skal det fokuseres spesielt på følgende: <u>Operativ virksomhet og øvelser</u> - Miljøredegjørelse skal utarbeides etter øvelse <i>Cold Response 2006</i> (30. april). - Miljøredegjørelse for internasjonale operasjoner skal utarbeides (30. august). <u>Innkjøp, anskaffelser, materiellfremskaffelser</u> - Miljøkrav skal stilles ved alle kjøp av varer og tjenester. Andel anskaffelser kunngjort på Doffin med miljømerkekrav eller andre miljøkrav skal rapporteres (MDB). <u>Hav- og vannforurensning</u> - Redusere risiko for utslipp av oljeprodukter og kjemikalier. Antall registrerte oljeutslipp skal rapporteres (MDB). <u>Helse- og miljøfarlige kjemikalier</u> - Redusere forbruket av produkter som inneholder miljøgifter. Type og mengde produkter som inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier (jf. Statens forurensningstilsyns OBS-liste) skal rapporteres (MDB). <u>Avfall og gjenvinning</u> - Videreføre implementeringen og tilpasningen til enhetlig kildesortering. Tiltak knyttet til "Hold Norge Rent"-kampanjen bør i samarbeid med FB gjennomføres etter kampanjens nasjonale handlingsplan for 2006.

3.3. Øvrige oppdrag og føringer

NR	MÅL	DELMÅL 2006
		Mengde avfall i ulike fraksjoner (jf. NS 9431) skal rapporteres (MDB). <u>Klimaendringer</u> - Bruk av ozonreduserende stoffer skal opphøre innen utgangen av 2006 (MDB).
	<u>Utrangering og avhending av skyte- og øvingsfelt</u>	
	Utrangering og avhending av skyte- og øvingsfelt	Som en følge av endrede behov tas mange skyte- og øvingsfelt ut av Forsvarets struktur de nærmeste årene. Områder som skal avhendes må spesielt vurderes med hensyn til behov for miljøopprydding tilpasset fremtidig bruk. Betydelig personellinnsats til eksplosivrydding og kostnader knyttet til miljøopprydding vil måtte påregnes over en lengre periode. Kostnader til denne oppryddingen belastes FMOs driftskapitler.
	<u>Utredningsinstruksen</u>	
	Utredningsinstruksen	For å overholde bestemmelsene i utredningsinstruksen skal FST holde FD orientert om større utredningsarbeider i FMO. Dette skal gjøres i forkant av, eller senest i forbindelse med utviklingen av mandatet, for disse arbeidene, samt underveis i arbeidene.
	<u>Likestilling</u>	
5.	Likestilling i Forsvaret	Iht. Likestillingsloven § 1a skal FMO rapportere om likestillingen i organisasjonen, herunder kvinneandel på de respektive personellkategorier. Rapporten skal i tillegg til statistikk også redegjøre for tiltak som er iverksatt/planlagt iverksatt for å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven (jf. mål M-1).

4. Økonomi

4.1. Budsjettramme 2006

Vedlegg A – økonomi – gir budsjettrammen fordelt på kapittel og post innenfor FMOs ansvarsområde, samt bestillingsfullmakter.

Utgiftsrammen forutsetter at inntektsrammen oppfylles (jf. inntektskapitlene i vedlegg A). Dersom de faktiske inntekter blir lavere enn budsjettet, reduseres rammen for 2006 tilsvarende på utgiftssiden. Det presiseres at kapitteleierne skal holde seg innenfor fastsatte rammer for kapittel og post, og at dette kravet gjelder absolutt, jf. mål Ø-1.

FD vil legge budsjettrammene inn på det felles integrerte forvaltningssystemet *Årlig plan, versjon 105, IVB grunnlag, endelig*.

Basert på endelig fremleggelse av regnskap 2005 og analyse av FSJs årsrapport vil departementet ta opp en diskusjon omkring forholdet ambisjonsnivå og tildeling 2006.

4.2. Grunnlag for budsjettet

Budsjettrammen for 2006 (vedlegg A) baserer seg på FSJs budsjettforslag for 2006 og de avstemminger som er foretatt senere forut for og i forbindelse med utarbeidelse av St. prp. nr. 1 (2005–2006), med Tillegg nr. 1. Nettoordningen for merverdiavgift, som var planlagt innført i 2006, blir ikke iverksatt. *Tallene i vedlegg A gjenspeiler derfor totale budsjettrammer inkludert merverdiavgift.*

De innsparinger som FMO i 2005 har gjennomført på reiser, kurs, konsulenter, osv, må som et minimum videreføres i 2006, og vil også bli lagt til grunn for budsjettgrunnlag 2007.

Nedenfor følger en oppstilling over justeringer av forsvarsbudsjettet, som er foretatt etter at omforent budsjettforslag mellom FSJ og FD forelå, i forbindelse med utarbeidelse av St.prp. nr. 1 (2005–2006), samt hvilke kapitler dette gjelder:

- lønns- og priskompensasjon er tilført alle FMOs kapitler;
- soldatkompensasjon er tilført kapitlene 1720, 1725, 1731, 1732, 1733, 1734, 1760 post 01, 1790 og 1795;
- kapitlene 1731, 1732, 1733, og 1734 er tilført midler for økt dimisjonsgodtgjørelse fra 16 500 til 20 000 kroner. Totalbeløpet på til sammen 26,163 mill. kroner er trukket fra kapittel 1720. Økning 1731 12,775 mill. kroner, 1732 6,038 mill. kroner, 1733 5,075 mill. kroner og 1734 2,275 mill. kroner;
- økning av kapittel 1795 med 10 mill. kroner for å styrke Forsvarets musikk (FMUS);
- utgifter i 2006 til prosjekt for kartlegging av skader på Forsvarets personell som har arbeidet på/ved radarer utgjør 0,4 mill. kroner og belastes kapittel 1725;
- kapittel 1731 Hæren ble tilført 20 mill. kroner til økt mannskapsutdanning for å kunne stille kompanistridsgruppe til internasjonale operasjoner fra sommeren

2007, kapittel 1734 Heimevernet ble tilført 10 mill. kroner for oppfyllelse av kvalitetsreformen og kapittel 1790 Kystvakten ble tilført 17 mill. kroner for kontrahering av et havgående fartøy med slepebåtkapasitet. Totalbeløpet på 47 mill. kroner ble trukket fra kapittel 1725.

Under arbeidet med Tillegg nr. 1 til St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble følgende endringer gjort:

- totalbevilgningen er beholdt uendret;
- kapittel 1731 Hæren er økt med netto 6 mill. kroner. Innsatsen knyttet til styrkeproduksjon til reaksjons- og oppfølgingsstyrken (R & O) ved Skjold garnison i indre Troms er økt med 25 mill. kroner, bl.a. for å kunne stille en kompani-stridsgruppe til internasjonale operasjoner fra sommeren 2007. For å kunne foreta denne styrkingen er det frigjort midler ved utsettelse av stillinger i stabsapparatet, kansellert mindre utgiftsposter til ikke-operativ virksomhet og justert noe på innkallingsdatoene for vernepliktige i 2006;
- kapittel 1732 Sjøforsvaret er økt med netto 5 mill. kroner. Den operative virksomheten i Sjøforsvaret styrkes med til sammen 35 mill. kroner ved å øke tilstedeværelse av marinefartøyer i Nord-Norge, og ved at en større del av marinens trenings- og øvingsaktivitet legges til Nord-Norge. Dette finansieres i hovedsak gjennom å utrangere og avhende torpedo TP 613, som det ikke er operativt behov for;
- kapittel 1733 Luftforsvaret er opprettholdt på samme nivå. Den maritime flyovervåkingen tilføres 35 mill. kroner for å øke aktiviteten i nordområdene. Dette er et tiltak for å styrke norske sivile og militære myndigheters situasjonsbilde i nordområdene, og vil også gjøre bruken av andre strukturelementer i nordområdene mer effektiv. For å muliggjøre denne styrkingen, vil det bli frigjort midler gjennom en begrenset reduksjon av det operative ambisjonsnivået for kampflyvåpenet. En slik begrenset reduksjon anses ikke i signifikant grad å svekke evnen til oppgaveløsning, verken nasjonalt eller internasjonalt. Tiltaket vil heller ikke ha noen innvirkning på våre forpliktelser vis-à-vis NATO.
- kapittel 1734 Heimevernet reduseres med netto 10 mill. kroner. Det foretas en økning i trenings- og øvingsbudsjettet i Heimevernet med 10 mill. kroner, noe som muliggjør en økning i antallet av forsterknings- og oppfølgingsstyrkene som vil bli trent og øvet i 2006 i tråd med ambisjonene i kvalitetsreformen i Heimevernet. For å skaffe inndekning for denne satsningen foreslås en begrenset reduksjon i omfanget av førstegangstjenesten i Heimevernet;
- kapittel 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon reduseres med netto 41 mill. kroner for å frigjøre midler blant annet til økt operativ virksomhet i nordområdene, gjennom en justering av ordningen med årlig gratisreiser for befal med familie. Formålet med justeringen er å få på plass et mer målrettet regime som samtidig skal gi betydelige innsparinger i forhold til dagens ordning. Gjennomgangen av ordningen vil bli foretatt i tett samarbeid med personellorganisasjonene i Forsvaret;
- kapittel 1790 Kystvakten økes med 15 mill. kroner for å styrke Kystvaktens evne til å løse sine kjerneoppgaver. Økningen gir rom for økt operativ aktivitet og vil

bedre Kystvaktens evne til å håndheve norske suverene rettigheter og evnen til å møte potensielle miljøutfordringer langs kysten av Nord-Norge;

- kapittel 1792 økes med 20 mill. kroner for å kunne trappe opp norsk tilstedeværelse ved *International Security Assistance Force* (ISAF) i Afghanistan, eventuelt FN-ledede operasjoner.

Ved tilbaketrekning av personell fra Irak-misjonen frigjøres i tillegg 20 mill. kroner, som vil bli omdisponert til å trappe opp norsk tilstedeværelse i FN-operasjoner i Afrika. En ytterligere økning av engasjementet vil kunne bli aktuelt i løpet av 2006;

- kapittel 1795 økes med 4 mill. kroner for å styrke virksomheten til Forsvarets musikk. Dette muliggjør økt aktivitet for musikkorpsene i Forsvaret.

Det er i tillegg foretatt store tekniske justeringer mellom kapitlene for neste år, og da særlig mellom kapitlene 1720 og 1725. Dette er gjort for å rendyrke kapitlene for å reflektere de nye fellesavdelingene som er opprettet og underlagt Fellesstaben, samt den nye organiseringen av Forsvarsstaben. I tillegg er alle personellrelaterte utgifter knyttet til regionale støttefunksjoner trukket ut av forsvarsgrenene/tilsvarende og overført kapittel 1740 FLO.

4.3. Kapittel 1720

Kapitlet har en foreslått totalramme på 2 329,005 mill. kroner fordelt på postene som følger:

- post 01: 2 163,505 mill. kroner
- post 50: 160,0 mill. kroner
- post 70: 5,5 mill. kroner.

Post 01 er tilført 15,355 mill. kroner i priskompensasjon, 17,526 mill. kroner i lønnskompensasjon og 0,27 mill. kroner i soldatkompensasjon. Innenfor rammen av kapitlet er det avsatt 20 mill. kroner for å dekke forsikringsordningen for psykiske senskader etter operasjoner i utlandet.

4.4. Kapittel 1725

Kapitlet har en foreslått totalramme på 1 941,506 mill. kroner, og er tilført 14,54 mill. kroner i priskompensasjon, 15,312 mill. kroner i lønnskompensasjon og 1,216 mill. kroner i soldatkompensasjon. Innenfor rammen av kapitlet er det avsatt 0,4 mill. kroner til et prosjekt for kartlegging av skader på personell som har arbeidet på/ved radarer.

Midler til voksenopplæringen (VO) skal øremerkes, jf. St. prp. nr. 1 (2005–2006). Tildelingen til VO skal opprettholdes på samme nivå som i 2005. Intensjonen er at reduserte lønnskostnader som følge av en reduksjon i antall årsverk, skal benyttes til å styrke kurs- og opplæringsvirksomheten.

4.5. Kapittel 1731

Kapitlet har en foreslått totalramme på 3 731,859 mill. kroner og er tilført 32,031 mill. kroner i priskompensasjon, 24,474 mill. kroner i lønnskompensasjon og 6,89 mill. kroner i soldatkompensasjon.

4.6. Kapittel 1732

Kapitlet har en foreslått totalramme på 2 624,727 mill. kroner og er tilført 23,811 mill. kroner i priskompensasjon, 16,102 mill. kroner i lønnskompensasjon og 1,081 mill. kroner i soldatkompensasjon.

4.7. Kapittel 1733

Kapitlet har en total utgiftsramme på 3 378,49 mill. kroner og er tilført 36,027 mill. kroner i priskompensasjon, 15,833 mill. kroner i lønnskompensasjon og 1,31 mill. kroner i soldatkompensasjon.

4.8. Kapittel 1734

Kapitlet har en total utgiftsramme på 1 080,979 mill. kroner og er tilført 8,03 mill. kroner i priskompensasjon, 8,456 mill. kroner i lønnskompensasjon og 1,585 mill. kroner i soldatkompensasjon.

4.9. Kapittel 1735

Kapitlet har en total utgiftsramme på 724,104 mill. kroner og er kompensert som for øvrige kapitler.

4.10. Kapittel 1740

Kapitlet har en total utgiftsramme på 2 033,827 og er tilført 16,303 mill. kroner i priskompensasjon og 15,224 mill. kroner i lønnskompensasjon. I utgiftsrammen ligger inkludert personellrelaterte kostnader til regionale støttefunksjoner.

Innenfor dette kapitlet er det avsatt 4 mill. kroner til kostnader knyttet til nasjonal beredskapskontrakt for ett *Roll on – roll off* (RORO)-fartøy.

Kapittel 1740 er redusert med 41 mill. kroner. Ordningen med fastsatte årlige gratisreiser skal justeres for å frigjøre midler til operativ virksomhet. Forsvarsdepartementet vil i dialog med de berørte arbeidstakerorganisasjonene sikre at personell- og familiepolitiske aspekter blir lagt til grunn i justeringsarbeidet, slik at personellgrupper med særlige behov ivaretas. Forsvarsstaben skal støtte departementet i dette arbeidet.

4.11. Kapittel 1760

FMOs tildeling på kapittel 1760, postene 01 og 45 er planlagt til henholdsvis 752,4 mill. kroner og 7 198,6 mill. kroner. Kapitlet som helhet har en total utgiftsramme på 8 975,2, og hvor kapitlet er tilført lønns-, pris- og soldatkompensasjon.

FMOs tildeling fra FD på kapittel 1760, postene 01 og 45 stilles til disposisjon som følger:

Investeringsområde	Tildeling (tusen kr), post 01	Tildeling (tusen kr), post 45
Forsvarets logistikkorganisasjon	522 396	6 950 612
GOLF	200 000	188 000
FMO – forprosjektering	10 000	35 000
FMO – CDE (FOHK)	20 000	25 000
Totalt FMO	752 396	7 198 612

FSJ har fullmakt til å omsette midler innenfor prosjekter/kontrakter der det allerede foreligger godkjenning. For å styre investeringsvirksomheten i gjennomføringsåret 2006, vil FD gi gjennomføringsoppdrag til FLO. FD vil gjennomføre fire investeringsmøter i 2006. Hensikten med disse møtene er informasjonsutveksling mellom FD og FMO. FLO vil rapportere status på fremdrift på disse møtene. I den grad det blir behov for justeringer i løpet av året, tas dette i dialog mellom FD og FST.

FSJ får i 2006 en tildeling som er benevnt FMO-forprosjektering. Disse midlene skal benyttes til å dekke FMO sine utgifter i forbindelse med forprosjektering. Bruk av midler godkjennes gjennom oppdrag om forprosjektering fra FD.

4.12. Kapittel 1790

Kapitlet har en total utgiftsramme på 774,744 mill. kroner og er tilført 7,758 mill. kroner i priskompensasjon, 3,902 mill. kroner i lønnskompensasjon og 0,068 mill. kroner i soldatkompensasjon. Kapitlet er tilført 17 mill. kroner for innleie av fartøy med slepebåtegenskaper når nytt kystvaktskip skal kontraheres for 2006.

4.13. Kapittel 1791

Kapitlet har en total utgiftsramme på 36,564 mill. kroner og er tilført 0,425 mill. kroner i priskompensasjon og 0,139 i lønnskompensasjon.

4.14. Kapittel 1792

Kapittel 1792 har en total utgiftsramme i 2006 på 830,111 mill. kroner og er tilført pris-kompensasjon på 3,912 mill. kroner og lønnskompensasjon på 6,199 mill. kroner.

For å unngå usikkerhet med hensyn til budsjettering av FMOs bidrag til militære operasjoner i utlandet, presiseres følgende:

- FMO skal budsjettere og utgiftsføre grunnlønn for alle fast ansatte i Forsvaret som deltar i operasjoner i utlandet på det kapittel vedkommende hører hjemme (hjemmeavdeling);
- alle operasjonsrelaterte merutgifter for operasjoner i utlandet, det vil bl.a. si dekning av materiellslitasje knyttet til operasjonene og tillegg som skyldes en spesifikk militær operasjon ute, inkludert spesifikke forberedelser til denne, skal utgiftsføres på kapittel 1792;
- eventuelt materiell/utstyr som anskaffes kun for en spesifikk misjon og som FMO ikke har generell nytte av, skal utgiftsføres på kapittel 1792;
- eventuelt bruk av strengt nødvendige vikarer, innleie av konsulenter eller annen midlertidig bruk av personell som skyldes et spesifikt oppdrag internasjonalt (uten fast ansettelse hjemme), skal utgiftsføres på kapittel 1792. Før iverksetting skal den enkelte sak fremmes for avgjørelse i FD.

Dette er overordnede retningslinjer, og det vises i tillegg til spesifikke retningslinjer utarbeidet av Forsvarsstaben (FST) for å unngå misforståelser eller feilbudsjettering på dette punktet.

4.15. Kapittel 1795

Kapitlet har en total utgiftsramme på 159,439 mill. kroner. Post 01 er tilført 1,205 mill. kroner i priskompensasjon, 1,125 mill. kroner i lønnskompensasjon og 0,009 mill. kroner i soldatkompensasjon.

4.16. Administrative fullmakter

Det vises til:

- Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten
- FDs retningslinjer til etatene – RETAS
- FDs økonomiinstruks til etatene – FØET.

4.17. Merinntektsfullmakt

FMO kan planlegge med en merinntektsfullmakt med unntak av militære bøter, dvs. på postene 01, 15, 16, 17 og 18, innenfor refusjoner for utgifter på utgiftskapitlet (eksempelvis NATO-refusjoner, inntekter fra salg av drivstoff til allierte), salg av varer og tjenester som har tilsvarende utgifter på utgiftskapitlet (eksempelvis salg av verkstedstjenester til allierte og sivile aktører), samt til dekning av utgifter til inntekts ervervelse – når dette er dokumentert. Disponering av øvrige merinntekter besluttet av FD. Videre understrekes det at dokumenterte salgsomkostninger skal trekkes fra, før det resteren-

de inntektsføres under kapittel 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg, post 45. Prognoser for merinntekter skal rapporteres månedlig sammen med regnskapet.

4.18. Statushevende tiltak vernepliktige

Dimisjonsgodtgjørelsen økes til 20 000 kroner med virkning fra 1. januar 2006 for mannskaper som gjennomfører 12 måneders tjeneste. Mannskaper som har kortere tjeneste, herunder HV, skal ha en dimisjonsgodtgjørelse som er forholdsmessig for antall dager tjenestegjort (kr 20 000/365 x antall dager tjeneste).

Vernepliktige mannskaper med 12 måneders tjeneste, som dimitterer inntil 6 uker før formell dimisjonsdato grunnet skolegang eller arbeid, tilstås full dimisjonsgodtgjørelse, dvs. maksimumsbeløpet på dimitteringstidspunktet. Det beregnes ikke dagsats i slike tilfeller. Samme ordning gjelder for vernepliktige med 12 måneders tjeneste, som førtidsdimitteres inntil fire uker før formell dimitteringsdato på Forsvarets initiativ.

Vernepliktige som avbryter sin tjeneste av ulike årsaker, og ikke får godkjent fullført førstegangstjeneste, skal ha dimisjonsgodtgjørelse beregnet etter gjeldende dagsats. Dagsatsberegningen foretas iht. det som er gjeldende sats på dimitteringstidspunktet. Unntatt fra denne hovedregelen er mannskaper som har avbrutt tjenesten, har hatt opphold eller lignende, og får oppgjør i ettertid. For disse beregnes dimisjonsgodtgjørelsen etter dagsats gjeldende på tjenestens siste dag.

4.19. Fullmakter vedrørende førstegangstjenesten

Av hensyn til arbeid og utdanning kan FMO planlegge med adgang til førtidsdimittering med inntil seks uker for mannskaper med tolv måneders tjenestetid, og inntil 14 dager for mannskaper med kortere tjenestetid. Mannskaper med kortere tjeneste kan gis inntil 14 dagers førtidsdimisjon på samme grunnlag. Forkortelse av tjenestetid som er nødvendig ut fra andre grunner, kan skje med inntil fire uker for avdelinger med tolv måneders tjeneste, og med inntil to uker for avdelinger med kortere tjenestetid. Det presiseres imidlertid at hovedregelen er at alle mannskaper skal gjennomføre på forhånd fastlagt tjenestelengde. Videre forutsettes førstegangstjenesten startet opp som normalt iht. forsvarsgrenenes utdanningssyklus. Det forutsettes at redusert tjeneste mht. både førtidsdimittering og forkortet tjeneste ikke får konsekvenser for operativitet eller utdanning.

Forsvaret kan ikke dimittere personell inne til førstegangstjeneste før tiden, dersom den enkelte selv ønsker å stå tiden ut.

5. Ledelse og styring

5.1. Innledning

FD utøver strategisk mål- og resultatstyring overfor FMO, og Forsvarets styringskonsept er beskrevet i RETAS. Styringsgrunnlaget for FD baserer seg på målene gitt i strategisk målbilde, styringsparametere og prioriterte risikofaktorer.

Departementet vil revidere sine krav til omfang og format på FMOs månedlige økonomirapportering, RKR 1 og 2 og FÅR. De reviderte retningslinjene vil bli oversendt som PET i løpet av januar 2006.

5.2. Proaktiv risikostyring

Arbeidet med Proaktiv risikostyring (PR) videreføres i 2006. Utgangspunktet for risikostyringen er de mål som fremgår av strategisk målbilde for forsvarssektoren. Hvert enkelt mål er ytterligere konkretisert, med styringsparametere og eventuelle strategiske initiativ. Gjennom Proaktiv risikostyring vil det bli gjennomført *risikovurdering av styringsparameterene* i strategisk målbilde, i samarbeid mellom FD og FST. Det vil bli definert kritiske risikofaktorer for nærmere oppfølging. Departementet forventer at FMO i egen organisasjon gjennomfører risikoevalueringer og iverksetter risikoreduserende tiltak. Rapporteringen skal konsentreres om de faktorer som anses å representere betydelig eller kritisk risiko. Det skal dessuten fokuseres på eventuelle endringer eller avvik i vurderingen av risiko i forhold til foregående rapporteringsperiode. En tilsvarende oppfølging av risiko som beskrevet over skal også gjennomføres i FMO, som del av den interne styringen gjennom FSJs virksomhetsplan.

Riksrevisjonen har innført ny metodikk for regnskapsrevisjon i 2005 hvor virksomhetens styring, måloppnåelse og resultatrapportering er kommet sterkere i fokus. Fokus på risiko i revisjonen av virksomhetens prosesser utgjør en vesentlig del av den nye tilnærmingen.

5.3. Status og avviksrapportering

RØD status rapporteres når:

- måloppnåelsen ikke er tilfredsstillende eller uakseptabel;
- et er kritisk risiko forbundet med å kunne nå målet;
- tiltak må iverksettes.

Det skal rapporteres GUL status når:

- måloppnåelsen er noenlunde tilfredsstillende/akseptabel;
- det er forbundet med betydelig risiko å nå målet;
- målet er til observasjon.

Det skal rapporteres GRØNN status når:

- målet nås/måloppnåelsen er tilfredsstillende;
- risikoen er neglisjerbar;
- det ikke er behov for tiltak eller observasjon.

5.4. Måloppfølging

Måloppfølgingen for FMO skjer gjennom etatsstyringen av FMO, og forankres i etatsstyringsmøtene (ESM). Som grunnlag for tilbakemeldingen nyttes avviksrapportering. Tilbakemelding om gjennomføring av virksomheten i FMO i 2006, herunder status for oppdrag og forbruk av tildelte midler og bestillingsfullmakter, skjer gjennom:

- Forsvarssjefens årsrapport (FÅR)
- resultat- og kontrollrapport 1 og 2 (RKR 1 og RKR 2)
- vurdering av operativ evne (VOE)
- månedlige rapporter og prognoser for økonomi og regnskaps
- ad hoc-rapportering ved spesielle forhold, for eksempel avvik
- rapportering av investeringsstyringen.

Forsvarssjefen skal etablere revidert strategisk målbilde i SAP, en versjon for departementets bruk og en identisk versjon for bruk i FMO. Det forutsettes at FMO oppdaterer status i sin versjon jevnlig og som et minimum i forbindelse med RKR og FÅR.

5.5. Forsvarssjefens årsrapport (FÅR)

FSJ skal utarbeide årsrapport som fremsendes departementet innen 15. februar 2007, med kopi til Riksrevisjonen.

I årsrapporten skal det redegjøres for måloppnåelse i 2006 i forhold til de strategiske målene. Etatsleders sammenfattende vurdering av status skal danne et overordnet bilde av utviklingen i planperioden, dvs. at departementet skal motta en overordnet og samlet vurdering som setter produksjonsårets resultater i et planperiodeperspektiv. Analysen skal omfatte utfordringene i forhold til iverksettingsbrevets del 1 og analyse av den generelle utviklingen i etaten, støttet av rapporteringene på mål- og resultatkrav.

5.5.1 Detaljeringsnivå

Årsrapporten skal gjennomgående ha et helhetlig perspektiv. Informasjonsmengden må avpasses til årsrapportens formål.

Rådata skal fremsendes på de områder der det spesifikt er stilt krav om det (jf. strategisk målbilde og vedlegg G – andre oppdrag), men for øvrig i så lite omfang som mulig.

Rapporten skal inneholde analyser og vurderinger av virksomheten, spesielt kostnadsanalyser, samt beskrive status for tilgjengelighet iht. den operative strukturen beskrevet i vedleggene B og F.

For styringsparameterene i målkartet vil de presise kravene fremgå av de detaljerte beskrivelsene. Flere av disse er fremdeles under bearbeiding, og vil bli ettersendt i form av PET til denne IVB.

5.5.2 Tildelingsregnskap (årsregnskapet) – forklaring til statsregnskapet

Årsregnskapet skal gi en forklaring på eventuelle avvik i regnskapstallene ift. tildelingen gjennom IVB og/eller presiseringer, endringer og tillegg (PET) til disse. Dette skal senere benyttes av departementet i sine forklaringer overfor Riksrevisjonen. I tillegg

skal årsregnskapet inneholde søknad om eventuell overføring av ubrukte midler og en spesifikasjon av forbruket av bestillingsfullmakter.

Årsregnskapet skal i tillegg gi et overslag over det faktiske forbruket av ressurser ut over forbruket av tildelte midler, f.eks. lagertæring, verdiforringelse etc. for elementer som skal beholdes i strukturen.

5.6. Resultat- og kontrollrapport 1 og 2 (RKR 1 og 2)

RKR 1 rapporteres pr. 30. april med rapporteringsfrist 22. mai 2006, mens RKR 2 rapporteres pr. 31. august med rapporteringsfrist 22. september 2006.

I RKR skal det redegjøres for:

- overordnet om gjennomføringen av virksomheten generelt så langt i budsjettåret;
- spesielle forhold som departementet etter FMOs vurdering bør være orientert om;
- rapportering av mål- og resultatoppnåelse: Strategisk målbilde skal oppdateres med status for måloppnåelse, risikofaktorer, styringsparametere og eventuelle initiativ, og eventuelle avvik til disse. Det skal redegjøres for hvilke korrigerende tiltak som eventuelt er iverksatt eller som planlegges iverksatt;
- FMOs totalregnskap: Forbruk og forpliktelser for de enkelte kapitler og poster, samt forventet samlet forbruk og forpliktelser ved årets slutt, dvs. prognoser for årsresultat, på kapitler og post;
- status for oppfølging av tiltakslisten for økonomistyring og forsvarlig forvaltning (tiltaksliste Riksrevisjonen – Rr), inkludert en vurdering av eventuelle kritiske områder;
- investeringsprosjekter: Avviksvurdering for gjennomføring av de store investeringsprosjektene ift. godkjente rammer (omfang, kostnad og tid), eller der milepælene i resultatkravet for 2006 evt. ikke lar seg realisere (fremdrift med tilhørende utbetalinger). Det skal i tillegg gis en beskrivelse av avvikenes konsekvenser og en redegjørelse for evt. tiltak som er eller vil bli iverksatt. Mindreforbruk som følge av forsinkelser eller innsparinger, kan nyttes til forsert fremdrift på andre prosjekter med tilhørende økt utbetaling, etter godkjenning av departementet.

5.7. Månedsrapporter

Det skal i tillegg fremsendes månedlige regnskapsrapporter der forbruk og forpliktelser for de enkelte kapitler og poster, samt forventet prognose ved årsslutt, skal fremgå (jf. mål Ø-1). Styringsparametere/mål- og resultatindikatorer fremgår av strategisk målbilde. Oppfølging av tiltaksliste for økonomistyring og forsvarlig forvaltning (tiltaksliste Rr), inkludert en vurdering av eventuelle kritiske områder, fremsendes som en del av rapporteringen på mål I-1.

5.8. Ad hoc-rapportering

Etatsleder har et ansvar for å rapportere uten opphold til departementet om avvik/forhold som vurderes som vesentlige, og som er av en karakter som gjør at det ikke kan vente til en fastsatt rapport.

5.9. Investeringsrapportering

Investeringsrapportering skal ha porteføljetilnærming. Rapportering på planlagt prosjektportefølje foretas gjennom FID og programledelsesprosessen. FMOs ansvar er å bidra innenfor sitt respektive ansvarsområde slik at porteføljeplanen har et helhetlig fokus og er gjennomførbar. Rapportering av status på planlagte prosjekter skal inneholde:

- styrkeprodusentene skal rapportere fremdrift i utarbeidelse av prosjektene iht. de krav som fremgår av det enkelte prosjekts initielle gjennomføringsoppdrag (IGO). Hovedprinsippet blir rapportering av delresultater oppnådd i angitte hovedmilepæler, slik de fremgår av IGO. FD skal godkjenne innholdet i oppnådd milepæl før videre fremdrift;
- avvik i fremdrift på det enkelte foreløpige prosjekt i IGO.

Rapportering på godkjent prosjektportefølje foretas gjennom FID. FD vil gjennomføre investeringsmøter hvert kvartal. På disse møtene vil status for det enkelte investeringsprogramområde bli gjennomgått. På investeringsmøtene skal FLO gjennomgå status og komme med forslag til eventuelle korrigerende tiltak. Representanter fra de virksomheter som blir tilført materiell fra investeringer gjennomført av FLO skal rapportere sin status.

Status på godkjente prosjekter skal rapporteres på det enkelte prosjekt fra styrkeprodusent og FLO i samarbeid, til FDs programområder. Rapporteringsmodulen i FID skal benyttes og rapporten skal inneholde:

- konsekvenser av evt. avvik skal beskrives, og FMO skal beskrive status for alle kategori 1-prosjekter og kategori 2-prosjekter med spesiell oppfølging;
- større avvik i fremdriften skal beskrives nærmere med en konsekvensvurdering, samt en redegjørelse for iverksatte forbedringstiltak;
- inngåtte kontrakter og bestillingsfullmakter skal rapporteres for materiellprosjekter.

Det skal videre:

- gis en generell omtale av øvrige prosjekter i lavere kategori i tilfeller hvor det er vesentlige forsinkelser eller hvor andre forhold tilsier spesiell rapportering;
- gis en oversikt over hele prosjektporteføljen;
- rapporteres evt. enkeltprosjekter der miljøhensyn ikke er fulgt opp, eller der hensynet til miljøet må ivaretas spesielt;

- identifisere hvilke endringer som er innarbeidet i investeringsrutinene som følge av nytt investeringskonsept og ARF.

5.10. Etatsstyringsmøter

Rapportering av hele strategisk målbilde gjøres i forbindelse med RKR 1 og RKR 2 og FÅR, og følges opp i etatsstyringsmøte (ESM). I tillegg rapporteres regnskapsstatus drift og driftsprognose for resten av året månedlig.

Foreløpig tidsplan for ESM i 2006 er som følger:

Dato	Innhold
30. januar	Regnskap 2005
20. mars	FÅR 2005 og budsjettgrunnlag 2007
12. juni	RKR 1
19. juni	Budsjett 2007
9. oktober	RKR 2 og omgruppering 2006
11. desember	IVB 2007 og budsjettgrunnlag 2008

I tillegg til disse møtene vil det bli kalt inn til ytterligere 4-6 ESM for å håndtere og/eller drøfte utfordringer av substansiell art knyttet til målbildet, utover økonomistyring.

5.11. Særlige innspill med egne tidsfrister

5.11.1. Overføring av midler

FD vil ta stilling til disponering av eventuelle ubrukte midler tildelt i 2005 så snart forslag til disponering er mottatt. Forslag til overføring av ubrukte midler skal settes opp iht. krav; frist for innspill til FD er 15. februar 2006.

5.11.2. Budsjettforslag 2007

FSJ skal utarbeide budsjettforslag for gjennomføringsåret 2007 som skal være FD i hende innen 5. mai 2006. Budsjettforslaget skal basere seg på plangrunnlaget som er nærmere omtalt i kapittel 6 og vedlegg I.

5.11.3. Omgrupperingen 2006

Innen 22. september 2006 skal det fremsendes innspill til omgruppering av forsvarsbudsjettet for 2006, med eventuelle forslag til endret bevilgning innenfor FMOs kapitler. Innspillet skal basere seg på rapportert status i RKR 2 for 2006, og må inneholde forklaringer til endringsforslagene. Alternativt skal det bekreftes at ingen endringer er nødvendig.

5.11.4. Forklaringer til statsregnskapet for 2006

Utkast til FDs forklaringer til statsregnskapet innenfor FMOs kapitler skal foreligge senest 15. februar 2007.

6. Budsjettgrunnlag 2007

Detaljert budsjettgrunnlag for 2007 vil bli beskrevet nærmere i vedlegg I, som vil bli gitt ut ultimo januar/primus februar 2007. Dette vil utgjøre planleggingsgrunnlaget for 2007, og danne grunnlaget for både den påfølgende oppdrags- og ressursdialogen, samt utformingen av FSJ budsjettinnspill for 2007.

Utarbeidelsen av budsjettforslaget vil foregå i en integrert prosess mellom FD og FST. Plan for gjennomføring av budsjettarbeidet for 2007 er som følger:

- januar/februar utgivelse av plangrunnlag
- 2. februar oppstartsmøte
- uke 10 (6.–10. mars) dialoger med kapitleiere
- 5. mai frist FSJs budsjettforslag
- 19. juni ESM behandler FSJs budsjettforslag
- 23. juni FD oversender rammefordelingsforslag til FIN.

Alle parallelle prosesser som har innvirkning på FSJs budsjettinnspill, skal i stort være avsluttet når innspillet oversendes FD. Det vil si at følgende vedlegg/prosesser må være avsluttet (ansvarlig avdeling/stab angitt i parentes):

- vedlegg B – operativ struktur og klartider der de enkelte strukturelementene skal være kostnadsberegnet (FD)
- FSJs øvingsprogram med kostnadsberegning av hver øvelse (FD)
- vedlegg F – NATO styrkemål 2006, operative fra januar 2007 (FD)
- vedlegg I – internasjonale operasjoner i 2007 og 2008 (FD)
- leveransekontrakter mellom kapitleiere og FLO (FST)
- gjennomgang av og enighet om husleieavtalene for 2007 mellom den enkelte kapitleier og FB (FST/FB).

Departementet ber FMO starte forberedelsene for budsjettarbeidet 2007, slik at tiden frem til oversendelse av FDs plangrunnlag og FSJs budsjettinnspill kan utnyttes best mulig. Spesielt viktig er det at FST jobber integrert med FD for å skape størst mulig grad av felles forståelse knyttet til kostnadsbildet, og at arbeidet med å skape størst mulig klarhet i dette bildet følges opp fra alle impliserte aktører.

Departementet minner også om at det er en målsetting i 2007 igjen å nærme seg målbane iht. IVB 2005–2008 for henholdsvis operativ drift og materiellinvesteringer. Skal dette være mulig, må høy prioritet gis arbeidet med gevinstrealiseringer i FMO gjennom hele 2006.